

De Raad van Kerken maakt een opzichte knieval voor christenen die 'discipelschap' gelijkstellen met radicaallinkse politiek

Posted on 9 mei 2026 by Bart Jan Spruyt

De Nederlandse kerken keren zich tegen islamkritiek en wat zij 'radicaalrechts' noemen. Ze kiezen eenzijdig partij, verliezen hun geloofwaardigheid en vervreemden een groot deel van hun eigen leden van zichzelf.

Mensen die zich zorgen maken over de komst van andere culturen naar Nederland, over massa-immigratie en de gebrekkige integratie van nieuwkomers in de Nederlandse samenleving, over het uiteenvallen van de samenleving en over de komst van een azc in hun achtertuin, worden niet alleen in de politiek en media weggezet als een extreem- of radicaalrechts gevaar voor de 'democratische rechtstaat'. Ze kunnen nu ook, voor zover zij kerkelijk zijn, een licht verontwaardigde ouderling op huisbezoek verwachten. Die man of vrouw zal vriendelijk zijn, geen personen of partijen noemen, je niet onder censuur plaatsen of

naar de brandstapel leiden, maar je toch duidelijk willen maken dat je foute ideeën aanhangt die met het christelijk geloof (‘discipelschap’) onverenigbaar zijn, en daar moet je nog maar eens goed over nadenken.

Er bestaat in Nederland sinds 1968 een Raad van Kerken. Negentien kerken en organisaties zijn bij deze Raad aangesloten. De belangrijkste leden zijn de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) en de Rooms-Katholieke Kerk (RKK). De RKK heeft in Nederland zo’n 3,5 miljoen leden, de PKN zo’n 1,3 miljoen (maar leden zijn nog geen kerkgangers). De Raad zet zich in voor de ‘oecumenische dialoog’ (het gesprek tussen de verschillende kerken, met de bedoeling zoveel mogelijk eenheid te creëren) en wil het ‘welzijn van de samenleving’ dienen.

‘Bedreiging voor het geloof’

Vanuit die laatste doelstelling heeft de Raad een ‘handreiking’ van tien pagina’s gepubliceerd met de titel: *De weg van discipelschap*. In deze handreiking spreekt de Raad zich uit tegen ‘radicaalrechts gedachtegoed’, dat niet alleen in de samenleving maar ook tot in de kerkbanken is doorgedrongen. Dat gedachtegoed is een bedreiging voor het christelijk geloof, omdat het ‘een bedreiging voor democratie en rechtsstaat’ vormt, ‘voor minderheidsgroepen en voor zwakkeren in de samenleving’. In het rapport worden gelovigen opgeroepen om krachtig te protesteren tegen antidemocratische of antirechtstatelijke maatregelen van de overheid (welke?) en ‘het gesprek’ aan te gaan met eigen kerkmensen die sympathie voor ‘radicaalrechts’ hebben of op ‘radicaalrechtse’ partijen (welke?) stemmen.

Wat deze kerken precies onder ‘radicaalrechts’ verstaan en welke partijen zich aan ‘radicaalrechtse’ ideeën schuldig maken, wordt niet concreet benoemd. Onduidelijk blijft of de kerken het alleen over Forum voor Democratie en de PVV hebben, of dat ook JA21 onder hun oordeel valt. Het gaat volgens de ‘handreiking’ om mensen die zich niet gebonden voelen aan ‘democratische waarden’, de rechtstaat niet respecteren en kracht en macht verheerlijken. Het gaat ook over racisme, antisemitisme, verheerlijking van masculiniteit en verzet tegen de komst van buitenlanders naar Nederland.

Waar het verzet van de kerken tegen ‘radicaalrechtse’ (extreemrechtse?) ideeën en organisaties toe kan leiden, kwam deze week al aan het licht toen een kerkje in Dordrecht een geplande toespraak van Hans van de Breevaart cancelde. Van de

Breevaart was lange tijd actief binnen de SGP en stapte over naar Forum, waar hij voor het wetenschappelijk bureau werkt. In Dordrecht mocht hij komen uitleggen waarom hij naar eigen mening zijn christelijk geloof met zijn inzet voor Forum kan combineren. Maar toen de kerkenraad er lucht van kreeg, werd de lezing geannuleerd.

De stap die de Raad heeft gezet, is een forse en ongelukkige. Kerken hebben de neiging zich wat van de actuele politiek te distantiëren. Kerkelijke gemeenschappen zijn immers veelkleurig en divers aan politieke meningen, en als kerk kun je je natuurlijk niet namens slechts een deel van je leden opstellen. Bovendien hebben de kerken slechte ervaringen met politieke uitspraken (ze noemen die uitspraken zelf 'profetisch'). Ze hadden het namelijk altijd verkeerd. Denk aan de jaren tachtig en de discussie over de kruisraketten. En alle terughoudendheid laten ze tegenwoordig varen. Dominee Coen Wessel, algemeen secretaris van de Raad van Kerken, stond vorig jaar nog in de hal van de Tweede Kamer om een pleidooi voor ontwikkelingshulp te houden. Hij zou ook graag zien dat de kerk zich over het klimaat uitspreekt.

Zoals toen, zo doen de kerken het nu dus opnieuw verkeerd. Ze volgen overduidelijk de linkse agenda: multicultureel, ontwikkelingshulp, klimaat. Je zou bijna gaan denken dat het geloof, een bepaald soort geloof, het denken belemmert.

Want het vreemde en ongeloofwaardige is dat deze kerken zich over tal van punten waarover gewone kerkmensen zich zorgen maken, niet uitspreekt. Er is geen handreiking tegen abortus, geen protest tegen de lhbti-agenda, geen uitspraak over aangelegen medisch-ethische thema's. Daar wordt met kousenvoeten omheen gelopen. Tegen het opnieuw virulente antisemitisme hebben de kerken geen protest laten horen, en ook niet tegen het islamisme.

Buitenissige invulling

Door een deel van hun leden in de beklaagdenbank te plaatsen, kiezen de kerken bovendien eenzijdig partij. De kerken spreken zich nooit eens uit tegen 'radicaallinks', dat een grote bedreiging voor de rechtstaat vormt. Gelooft u maar dat er heel wat leden van de kerken op de A12 zitten als Extinction Rebellion daar actie voert of als door Hamas geïnfiltreerde demonstraties om Palestina te bevrijden de stationshallen en straten bezetten. Als ik ouderling zou zijn, zou ik eens met die mensen gaan praten over hun buitenissige invulling van 'discipelschap'.

Vermoedelijk is er een concrete aanleiding voor deze radicalisering van de kerken. In februari was er, een week voor de gemeenteraadsverkiezingen, ineens een nieuw initiatief, de 'Linkse Kerk' geheten. Bedenker daarvan was Bart Bolhuis, een jongeman (27) die actief was voor de ChristenUnie maar naar de Partij voor de Dieren overstapte. 'Linkse Kerk' is voor deze groep een geuzennaam: zij zet zich in voor 'inclusiviteit' en 'solidariteit' en zet zich af tegen rechtse christenen die het geloof voor hun ideeën zouden kapen en Wierd Duk een goede journalist vinden.

Het initiatief was een protest tegen de sfeer in de kerken, die 'rechts-conservatief' zou zijn en waar linkse mensen geen gehoor zouden vinden. Een bijeenkomst van deze club was een succes. Dat hebben Coen Wessel en de leden van zijn 'beraad- en werkgroepen' natuurlijk ook gezien, en zij besloten de kritiek van de Linkse Kerk overbodig te maken door haar boodschap in de eigen gelederen te incorporeren. De 'handreiking' is een opzichte knieval voor christenen die 'discipelschap' gelijkstellen met radicaallinkse politiek.

Bonhoeffertje spelen

En dan speelt er nog iets, iets wat ik het Bonhoeffer-complex van veel christenen zou willen noemen. Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) was een groot man in het verzet tegen Hitler, en heeft zijn verzet met de dood moeten bekopen. Maar de meeste Duitse christenen liepen natuurlijk achter Hitler aan. Sindsdien willen veel christenen een klein Bonhoeffertje zijn, zich niet meer laten verrassen en aan de verkeerde kant van de geschiedenis komen te staan. En daarom worden ze anti-rechts, daarbij vergetend dat het verzet van Bonhoeffer door nogal conservatieve waarden werd geïnspireerd.

Met hun handreiking hebben de kerken partij gekozen, zijn daarmee ongeloofwaardig geworden en vervreemden een groot deel van hun toch al slinkende achterban van zichzelf. Ze hebben zichzelf en hun miljoenen leden een heel slechte dienst bewezen.

Wynia's Week *verschijnt 156 keer per jaar en wordt* ***volledig mogelijk gemaakt*** *door de donateurs. Doet u mee?* ***Doneren kan zo****.* ***Hartelijk dank!***